

Jukka Hankamäki

Filosofiset viuhahdukset

Populaarifilosofisia tekstejä sekseistä,
vallasta ja filosofisista liikkeistä

**FILOSOFISET
VIUHAHDUKSET**

JUKKA HANKAMÄKI

FILOSOFISET
VIUHAHDUKSET

POPULAARIFILOSOFISIA TEKSTEJÄ

SEKSEISTÄ, VALLASTA JA

FILOSOFISISTA LIIKKEISTÄ

2015

Toinen editio.

Tämän teoksen on vuonna 2007 ensijulkaissut

Feenix Kustannus.

Copyright © 2015 Jukka Hankamäki

Kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi

Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN 978-952-318-543-2

SISÄLLYSLUETTELO

ESIPUHE	7
---------	---

I FILOSOFIA JA LIIKE

Trancella sämpläten Teknon filosofiaa	13
Miten teknologia ja vauhtisokeus fasinoivat massakulttuuria? F1-huumaa filosofisesti formuloituna	30
Amerikat Matka kohti rajattomuutta	57
Uskotko yliluonnolliseen? Darwin, Däniken ja pyramidien arvoitus	74

II TIEDE JA VALTA

Heidegger – Sankarini! Mistä kiistaa käytiin?	97
Toiset tulevat ensimmäisiksi Emmanuel Levinas ja kielifilosofian haaste – Toinen osa	112
Runeberg ja Snellman, aikansa radikaalit Onko kansallisella filosofialla merkitystä?	131
He söivät isien ruumiin Mihin filosofian historioita tarvitaan?	148
Myrkkymaljan pohjanhuuhtojaiset Eli kuinka sokraattinen lainsuojattomuus lopetetaan?	164

III SEKSIT JA POLITIIKKA

Alkibiades, Eros ja itsestä huolehtimisen taito Filosofia minuuden rakentamisena	189
Platon ja poikarakkaus Idealismi aistinautintona	202
Rakkauden filosofiaa Pontus Wiknerin tapaan Kristuksen kirkastuminen elämässä	232
Tyttöjen kanssa saunan lauteilla Tirkistysreikiä sukupuolirolla politikoivaan filosofiaan	244
Tunnetko tunneteorioita? Kartesiolainen kahtiajako ja filosofinen homoerotiikka	291
Sinä ja minä liikennevaloissa Miksi sanallistamaton kokemus on tärkeää filosofiassa?	303

IV EPILOGI: ANSAITTUJA ARVIOITA

Kolme karpästä yhdellä iskulla Filosofian samittamisesta	323
Rakkautta ja piikkilankaa Johdatusta poliittisesti korrektiin paheellisuuteen	329
Hän esitti kritiikkiä Avoin kirje Jukka Hankamäelle	334
Seksin ja vallan visiot Derek Jarman ja traagisuuden voittaminen	337
<i>Wovon das Man nicht sprechen kann?</i> Wittgensteinin elämä filminä	347

ESIPUHE

Kierrätys on *in*. Kulttuurimme kehityksen lakipiste on saavutettu ja muutos on pysähtynyt paikoilleen. Vielä 1980-luvulla oli mahdotonta, että nuoriso olisi kuunnellut 20 vuotta vanhaa musiikkia, joka oli ”*made in 60’s*”. Abban, Madonnan ja Modern Talkingin sukupolvi olisi pyörtyillyt koipalloja popliinitakkinsa taskuista heittelevien Beatlesien tai Elviksen vuoksi – mahdoton ajatus. Sen sijaan nykyajan nuorille kelpaavat heidän omien vanhempiensa musiikkityylit. Tämä ei johtune pelkästä uuskonservatiivisuuden aallosta vaan pikemminkin siitä, että maailma on yksinkertaisesti tullut valmiiksi. Kaikki merkityksellinen luotiin jo parikymmentä vuotta sitten. Niinpä edellä mainittujen artistien *remix*-versiot menevät edelleen kuin kuumille kiville. Monet rock- ja teknotähdet ovatkin julkaisseet vanhat vinyylinsä uudelleen. Esi-merkkinä voi mainita sen, että myös kansantaiteilija Irwin Goodmanin ”Rentun Ruusut”, ”Reeperbahnit” ja ”Reteesti vaan” -ikivihreät tulivat hiljattain levyprässistä siistinä CD-kokoelmana, jonka kanteen oli painettu asianmukainen vinotarra: ”RE-MASTEROITU”.

Myös filosofian kierrätysboomiin on syynsä. Kun kaiken pitää tapahtua yhä nopeammin ja nopeammin, kukaan ei ehdi enää ajatella, ja jäljelle jää vain vanhojen ideoiden toistaminen. Sata megabittia sekunnissa imuroivalle verkkoliittymälle, 7 200 kierrosta minuutissa pyörivälle kovalevyllä ja blu-ray-asemalle ei riitä enää ”huomenna” eikä ”tänään”, vaan kaiken on tapahduttava jo *eilen* ehtiäkseen ajoissa. Olen ottanut tämän huomioon omassa filosofiassani. Siksi myös minä päädyin julkaisemaan hittini uudelleen masteroituna *the special edition* -kokoelmana.

Tämän valikoiman tekstit käsittelevät muutaman vuoden takaisia ajankohtaisaiheita. Yritin kirjoittaa ne jo alun perin niin, että ne olisivat ilmestyessään tarpeeksi *out of time*. Niinpä tekstini eivät ole juuri vanhentuneet. Ikuisen paluun tarjoaman kiertopulkkakyydin vuoksi päivänsäköisyyden tavoittelemisen merkitsee usein vain täydellistä jälkeenhääneisyyttä omasta ajasta. Sen vuoksi myös nyt käsillä oleva teos on saanut aikansa kiinni niin kuin kirppu häntänsä perässä pyörivän koiran. Kulttuurimme paikallaan jumittamisen vuoksi tekstini eivät ole ainoastaan pysyneet ajankohtaisina, vaan jotkut niistä ovat saaneet jopa klassikon aseman.

Noin puolet tämän teoksen artikkeleista on ilmestynyt filosofisessa aikakauslehdessä *Niin & Näin*. Minulla oli ilo kirjoittaa jo lehden ensimmäiseen numeroon vuonna 1994, mistä lähtien toimitus julkaisi juttujani yli kymmenen vuoden ajan. Kirjoittaessani artikkeleitani minulla oli mielessäni niistä täydentyvä kokonaisuus, ja toimitus laittoi

ne lehteen derridalaisen ”Positioita”-otsikon alle. Monien kirjoitusten kanssa törmättiin nopeasti saatavuusongelmaan. Ne olivat hajan hajan lehtien eri numeroissa. Useimmat niistä lehdistä, jotka sisälsivät kirjoituksiani, on myyty ajat sitten loppuun. Yhdessä nämä artikkelit muodostavat filosofiaa, vallan käyttöä ja seksuaalisuutta käsittelevän tekstikokonaisuuden. Jutuistani tunnetuimmat on valittu tähän kokoelmaan vain siksi, että nekin, jotka eivät tekstejäni halua, entistä paremmin saisivat niitä!

En ole suostunut aiemmin käyttämään kirjoituksistani esseeni-
meä, jota tämän kokoelman sylikummit ovat esittäneet niille. En voi käyttää tuota sanaa nytkään, sillä eräät kollegani ovat alkaneet kut-
sua omia esitelmiään ja hallintopuheitaan järjestelmällisesti ”esseiksi”.
Kaikkia tämän teoksen tekstejä on trimmattu niin, että ne entistä kau-
niimmin katselisivat lukijaansa. Muutokset ovat pääasiassa laajenuksia.
Osa kirjoituksista ei ole mahtunut lehteen alkuperäisessä asussaan, ja eräitä on muokattu paremmin kokoelmaan sopiviksi. Ko-
konaisuutta täydentämään on myös lisätty aiemmin julkaisemattomia
artikkeleita. Tekstien alkuperäinen julkaisuyhteys käy ilmi kunkin ju-
tun lopussa olevasta viitteestä.

Haluan lausua lämpimät kiitokseni Feenix Kustannuksen kirjalli-
sille ja tieteellisille asiantuntijoille, jotka etukäteen tutustuivat kirjoi-
tuksiini ja vaativat niiden julkaisemista sellaisinaan. Heidän päättä-
väisestä taivuttelustaan huolimatta otin kuitenkin vapaudekseni tehdä
teksteihini vielä muutamia täsmentäviä ja tarkentavia huomautuksia.

Entä mikä on tämän teokseni juoni tai sen motiivi? Filosofisena meto-
dinani on ollut usko siihen, että sen enempää filosofian kuin henkilö-
kohtaisen elämämmekään ”juonen” ei tarvitse olla valmiiksi kirjoitettu,
vaan jokaisella ihmisellä on oikeus poimia havaintotodellisuuden vir-
rassa eteen tulevista ilmiöistä oma ”arkikokemuksen filosofiansa”.
Tästä on kyse paitsi fenomenologisessa asenteessa, myös aristoteeli-
sessa *mythoksessa* eli juonen perustumisessa havaintoihin, joiden on
oltava kaiken kirjoittamisen lähtökohtana.

Tapahtumien pakoton ja tiedostamaton paikoilleen loksauttaminen
on oletettuna myös C. G. Jungin kollektiivisen piilotajunnan ideassa.
Koetan antaa teoksellani näyttöä siitä, miten havaintomaailman ai-
heista, kuten teknosta tai formuloista, voidaan tehdä verevää filosofiaa
ilman sitoutumista ammattislangeihin. Toisaalta olen pyrkinyt osoitta-
maan, kuinka filosofiset välineet ja lähestymistavat voivat auttaa jo
alun perin näkemään todellisuuden ilmiöt toisin.

Kuten lukija voi huomata, tulkintojani yhdistää massakulttuurin
kritiikki. Lisäksi tämä teos on eräänlainen *post scriptum*, jälkikirjoitus
postmodernistiselle filosofialle, jossa etsintäkuulutetuiksi ovat joutu-
neet arvopaperikuponkien, kirjepaperin ja käteisen rahan lisäksi niin-
kin ilmeiset tosiasiat kuin aine ja sukupuoli. Mikä siis muutoksessa on

ollut filosofisesti pysyvää – muuttumisen itsensä lisäksi? Omalta osaltaan tämä kirja pyrkii vastaamaan kysymykseen, mitä on muutos; mitä on liike? Herakleitoksen ja Einsteinin näkemykset eivät poikenneet tässä suhteessa toisistaan paljon: liike on suhteellista, havaitsijan näkökulmasta ja ajattelutiloista riippuvaista. Niin sanottuina edistytksen vuosina ”liike” yhdistyi vielä yhteiskunnalliseen tietoisuuteen. Postmodernismin jälkeisinä vuosina liike on kiihtynyt suorastaan hallitsemattomiin mittoihin, kun maailmanlaajuinen reaaliaikaisuus on tehnyt selvää jälkeä etäisyyksistä, jopa niin, että jatkuva yhdenaikaisuus on saanut liikkeen itsensä katoamaan.

Olen ajatellut oppineita kollegojani varustamalla tekstini viitteillä ja lähteillä, mutta toivon, että teostani voisi lukea myös riippumatossa vapaasti lehteillen: niin kokonaisuutena kuin sieltä täältä valikoiden, juttu kerrallaan. Tavan puhua ”seksistä” monikossa olen omaksunut Kaj Kalinilta: ei ole olemassa vain yhtä seksiä vaan useita seksejä. Samaan tapaan ei pitäisi olla yhtä valtaa eikä yhtä filosofiaakaan. Yksikkömuoto näistä asioista puhuttaessa vastannee kuitenkin todellisuutta paremmin. Miten niitä voisi edes arvostella olematta realistinen ja tunnustamatta yhden totuuden todellisuutta ainoaksi olemassa olevaksi?

En halua uuvuttaa lukijaa esipuheeseen. Tutustukoon kukin itse näkemyksiini ja tehköön omat johtopäätöksensä. Istu siis nojatuoliin mukavasti, hae jääkaapista lämpimiä juustovoileipiä ja kärsi tai nauti!

Niin & näin puhui

Jukka Hankamäki

kesäisen keskipäivän kirkkaudessa 2006.

I

FILOSOFIA

JA

LIIKE

Trancella sämpläten

Teknon filosofiaa

Elettiin vuotta MCMLXXVII, kun punkrock tuli muotiin. (Käytän roomalaisia numeroita havainnollistaakseni, kuinka vanhaa asia on.) Punk oli massojen kapinaa; se yhdistyi enemmistöjen maailmankuvaan ja ideologiaan. Mutta rock' n' rollin jälkiaalloissa akateemisten juhlamenojen tyvenen vaimeaan menuettiin sekoittui tuoreita ja virvoittavia laineita, joiden postmoderneista hyrskeistä myös Esa Saarisen Pelle Hermanni -malliset bailauskengät ottivat sähköiset urakierteensä ja filosofiseen skimbaukseen tarvittavat voltttinsa. Aikana, jolloin yliopistoistamme pois potkittujen punkakateemikoiden mopedeista näkyvät enää vain iltaruskon hämärässä loimottavat pakoputken perävalkeat, on viimeinen hetki kääntää menokahvat toiseen suuntaan. Sillä elämää ylläpitävän yhteiskuntadynamiikan suitset ovat vaihtuneet monissa käsissä, maailmamme on yksilöllistynyt ja filosofi etsii sisäisiä arvoja.

Se tapahtui viime vuosikymmenen lopulla. Jäin pahasti koukkuun. Ennen en pitänyt musiikillisesta alakulttuurista, jota sanottiin teknoiksi. Sitä lähellä olevaa rap- ja hip-hop-musiikkia ylenkatsoin eräänlaiseksi epämusikaalisuustestiksi: skeittareiden musiikista jos pitää, on varmasti epämusikaalinen. Tätä mieltä olen edelleen. Mutta sittemmin minulla oli ystävä, josta pidin kovasti ja joka oli sattumalta innoissaan juuri tietokoneilla tehtävästä teknomusiikista. Hän luetteli useita teknon lajeja: trance-teknoa, house-teknoa ja ambience-teknoa. Hän osasi erotella erilaisia tyylejä, versioita ja miksausksia, ja ennen kaikkea hän sämpläsi. Hän sovitti kappaleista omia versioita, hyödynsi tietokoneelta löytyneitä ohjelmia ja lisäsi komppeja, joiden kiihkeys ilmaistaan erityisenä minuuttisykkeenä eli poundina. Se kulki kuin juna. Hän lisäsi vauhtiin kiihdytettyyn tavarahöyryyn useita erilaisia sirkusrummun päristyksiä, jotka loivat rytmiin kiihkeän ja innostavan odotuksen tunteen. Nostatukset päättyivät isokokoiseen peltilautasen mäjäykseen jatkuen mahtipontisella mutta hyvin kaunisointuisella ja kihelmöivää vauhdinoton tunnetta siivittävällä melodialla, joka toimi lyhyenä johdatuksena tulevaan.

Hänen tietokoneensa oli yhdistetty stereolaitteistoon, ja siinä oli kiinni myös syntetisaattorin kaltainen keyboard. Hän hallitsi useita akustisia tilavaikutelmia ja lisäsi levyihin suggestiivisia efektejä. Tämä kaikki oli erityisen nautittavaa. Jokaisella tyvenellä, jokaisella kiihkeärytmisen sykkeen taukoamisella, oli tässä audiofonisessa tietoi-

suudenlaajentamisskenaariossa erityinen kokonaisuistitikokemusta te-rävöittävä merkitys. Hän poltti valmiit tuotokset laserlevylle – usein niillä oli mittaa seitsemän tai kymmenenkin minuuttia – ja kaksi-pesäisellä CD-soittimella sämpläten miksasi bitti-informaationa virtaa-van soundisykkeen yhteen kuunneltaessa. Aloin rakastaa teknoa.

Filosofia soikoon

Laulun ja musiikin filosofista merkitystä ei voida koskaan liioitella. Niiden kautta välittyy merkityksiä, jotka ovat alkuvoimaisella tavalla inhimillisiä, aivan kuten äänen sävyt ja eleet: itku, nauru ja koko äänikuvallinen maisema räjähdysineen, paukkeineen ja puheenpori-noineen. Musiikkiin on syytä suhtautua vakavasti. Ääni ja puhe eivät ilmennä ihmisen persoonallisuutta, vaan ne ovat osa ihmisen per-soonallisuutta. Sama pätee musiikkiin, ja musiikilla onkin erityinen mielen integraatiota edistävä vaikutus silloin, kun unissa kuullaan musiikkia, valaiden tai lintujen laulua, esimerkiksi.

Rapin taustalla on tunnetusti jazz ja syvän etelän groove sekä soul. Teknomusiikin alkuperää, lajeja, kehitystä ja jopa niin sanottua tekno-kulttuuria tärkeämpää teknossa on teknon musiikillinen olemus, se, mihin aineettomaan teknon ilmiö filosofisesti viittaa, mihin se voi joh-dattaa, ja mitä aistitikokemukseen, tajuntaan ja tietoisuuteen liittyviä merkityksiä sen kautta voi tulla selväksi.

Sana ”tekno” perustuu Aristoteleen tutuksi tekemään kreikan kie-len käsitteeseen ’tekhnē’, mutta mitään suoranaisia yhteyksiä tekno-musiikin ja Aristoteleen välillä ei ole. Filosofisesti katsoen teknomusi-i-kin langettama valonsäde piirtää juhla-valaistukseen lähinnä yhden praksista ja teoriaa yhdistävän näkökulman. Olennaista teknossa on sen yhteys transsendentaalifilosofioihin. Transsendentaalifilosofiolla tarkoitetaan ajatteluperinteitä, tieto-oppia, filosofisia järjestelmiä ja niihin perustuvia maailmankatsomuksia, joiden lähtökohtana on ihmi-sen aistikyvyn, sen aseman ja ominaisuuksien, filosofinen selvittely. Monet järjestelmäkeskeiset tieteenharjoittajat ovat etsineet omille opinkappaleilleen oikeutusta pitämällä transsendentaalianalyysin pe-rustajaa, Immanuel Kantia, ensisijaisesti systeemifilosofina, mutta kyl-lä hänkin oli enemmän eettinen ja yhteiskunnallinen visionääri, jolle oli ominaista vain raskas saksalaisperäinen kirjoitustyyli. Jos siis transsendentaalifilosofiosta on naturalistien aiheuttaman kangistelun jälkeen jotain jäljellä – ja nähdäkseni siitä ovat kaikki olennaiset ai-nekset jäljellä – on kysyttävä, missä mahdollisissa muodoissa trans-sendaalialianalyysia hyödyntävät filosofiat elävät ja voivat hyvin kes-kellä inhimillistä todellisuutta.

Väitteeni on, että transsendentaalifilosofia elää, inkarnoituu ja konkretisoituu juuri transsendentaalielämyksiin kiihdyttävässä musi-i-

kissa, tranceteknossa. Soveltavan filosofian riemuvoitto lihallistuu seuraavassa maailmaa koskevassa lauseessa, joka kaikkien inhimillisten ja epäinhimillisten totuuksien tavoin on kielen sisäinen totuus eli tautologia: ”Transsendentaalifilosofia elää trancena.” Mutta väitteelle on myös päteviä perusteluja. Jos tämä kirjoitus olisi Internetissä julkaistava hyperteksti, tässä kohdassa olisi linkki: ”Klikkaa tästä ja kuuntele ekskursiomaaisesti seuraava luettelo levyjä.”¹

Naturalisoidaanpa hieman transsendentaalifilosofiaa

Analyttisen filosofian nouseva tähti Sami Pihlström määrittelee aikalaisfilosofisen kommunikaation ehtoja niin, että filosofisten perinteidemme välille olisi parempi kehittää ”vuoropuhelua”. (Toteamukseen voisi lisätä toiveen, että viisasta olisi hoitaa vuoron perään myös filosofin virkoja.) Aina yhtä ilmaisuvoimaista kielikuvaa käyttäen hän katsoo, että naturalismin ja transsendentalismin välille voitaisiin ”rakentaa siltaa” ja ryhtyy toimimaan tällaisena ”sillanrakentajana”.² Hän katsoo, että naturalisoidun transsendentaalifilosofian kautta kantilainen transsendentaalifilosofia voitaisiin ikään kuin säästää, sen keskeinen ydin säilyttää ja, kuten monet nokkelat kriitikot tulkitsivat, se voidaan ”pelastaa”. Samalla Pihlström katsoo pelastavansa myös systeemifilosofiseksi nimittämänsä katsantokannan ja asenteen, koska hänen mielestään transsendentaalifilosofia on Kantia ja Kant suurimmaksi osaksi systeemiä.

Tämäntapainen pioneerityö herättää toisaalta kysymyksen, mitäs ihmeen puolusteluja transsendentaalifilosofiat itse kaipaavat, ellei sitten ole niin, että naturalismi on jo oletetusti asetettu etulyöntiasemaan, jolloin myös transsendentaalifilosofioiden oikeuttaminen näytetään tuollaisena moniarvoisuutta edistävänä laupeudentyönä. Koska minä olen luonteeltani hyvä, aivan niin kuin Mattiesko Hytönen ja Ruben Stiller, olen päättänyt aloittaa sillanrakennustyön vastapäiseltä rannalta ja tulla puolitiehen vastaan. Katsotaan sitten, mitä saadaan valmiiksi. Putoammeko kenties jorpakkoon pulikoimaan ja kuka kenetkin pelastaa? Pihlströmin mielestä transsendentaalifilosofia olisi ”pragmatisoitava”. Hän sanoo näin:

Transsendentaalifilosofian avaaminen pragmatismille edellyttääkin transsendentaalisuuden käsitteen uudelleentulkintaa. Transsendentaalinen reflektio, joka kohdistuu tietomme, kokemuksemme ja siten maailmamme ennakkoehtoihin, on olennainen osa pragmatistin filosofista projektia. Pragmatistin on vain luovuttava kantilaisesta epähistoriallisesta, staattisesta apriorismista, ja hylättävä valmiit, muuttumattomat transsendentaaliperiaatteet. Kaikki, mitä elämässämme on – kuten se, että käytämme kieltä –

on historiallisesti ehdollista ja kontingenttia. Voisimme elää aivan toisenlaista elämää.³

Mitä tämä tarkoittaa? Filosofikuntamme on viimeksi kuluneen vuosikymmenen aikana rikastunut useilla noin kolmekymmentävuotiailla filosofian tohtoreilla, joista jokainen keksii ja kehittää mitä omaperäisimpiä tulkintoja klassisille filosofeille. Koska kuulun myös itse tuohon ryhmään, rohkenen yrittää nyt samaa. Pohdin seuraavassa, miten elämäntähtäysten ja transsendentaalifilosofian yhdistäminen voisi käydä päinsä. Miten transsendentaalifilosofiaa voitaisiin todella naturalisoida, minkälaista naturalisoitu transsendentaalifilosofia on, ja mitä se oikeastaan merkitsee? Kun lähtökohdaksi valitaan elämäntähtäysten ja aistikykyä koskevan filosofian yhdistäminen, on luontevaa ajatella, että maailman ja inhimillisen elämän piirissä olisi jokin ihmisen kokemuksiin ja kokemuksen ehtoja kokeileva *toteutumisyhteys*, jonka kautta kantilainen *Erlebnis* tulisi lihaksi ja vereksi, henki aineeksi ja aine hengeksi.

Kyseessä olisi aistikokemuksen transsendoiminen, kokemisen muodollisten ehtojen tilapäinen ylittäminen. On filosofeja, kuten Heidegger ja Levinas, joiden mielestä ajallisten näennäisehtojen transsendoiminen on osa ihmisen situaatiota pysyvästi, mutta monet naturalistit eivät hyväksy heidän ajatuksiaan eivätkä suostu lukemaan hei(s)tä. Siksi tarkastelenkin seuraavassa, miten transsendentaalifilosofiaa voitaisiin naturalisoida niin, että naturalismin luonne piirtyisi esiin riittävän selkeästi. Haluan naturalisoida transsendentaalifilosofiaa siten, että tulos on tarpeeksi realistinen ja konkreettinen, haluan olla vaikuttava ja tuottaa tuloksia. Vältän vaikeita sanoja ja yritän olla helppotajuinen. Selitän asian niin, että kuka tahansa voi ymmärtää. Tarkastelen asiaa tavalla, jolla naturalismin immanentti olemus piirtyy selvästi esiin, ja tuon jokaisen eteen sen, mitä saadaan, kun transsendentaalifilosofiaa oikein kunnolla naturalisoidaan. Pohdin ajan henkeä ja kysyn itseltäni, missä, oi missä juuri tällä hetkellä kulkee ajan viimeisin virtaus, missä elämäntähtäysten kirjavissa roiskeissa porskuttelee naturalismin syvällisin ydin ja sen silmiltämme salattu praksis!

Syvällisyydestä

Yliopistojen filosofian laitoksilta asioita katsellen vuosisatamme filosofian merkittävimmäksi seuraukseksi näyttäisi tulevan se, että pragmatismi ja mediafilosofia ovat aikamme syvällisimmät suuntaukset. Siksi on syytä ottaa ajatus todesta ja pohtia, voitaisiinko niitkin jotenkin yhdistää. Kun transsendentaalifilosofian ja naturalismin yhdistäminen pragmatismissa on palkintoeseen arvoinen asia, niin

"Filosofiset viuhahdukset" on valikoima esseitä, jotka käsittelevät seksiä, uskontoa ja politiikkaa, valtaa, filosofiaa ja kulttuurien kuolemaa. Analyysien kohteina ovat muun muassa tieteelliset, poliittiset ja seksuaaliset valtakulttuurit sekä postmodernit käsitykset sukupuolten katoamisesta.

Kirjan punaisena lankana on maailmanlaajuisesti ryöstäytyneen massakulttuurin arvostelu, ja teoksessa etsitään syitä mediassa ja arkitodellisuudessa yleistyneeseen vauhdin palvontaan.

Filosofian tohtori Jukka Hankamäki (s. 1966) on perehtynyt nykyajan filosofiaan, etiikkaan, yhteiskuntafilosofiaan ja poliittisiin teorioihin, ja hän on esittänyt monipuolista aatteiden sekä ideologioiden kritiikkiä. Tämän kokoelman esseissä hän lähestyy aiheitaan muun muassa filosofisen estetiikan näkökulmasta.

